

DISSERTATIO IN AVGVRALIS MEDICO-
CHYMICA,
DE
LEGITIMA PRAEPARATIONE
SALIVM ESSENTIALIVM
VEGETABILIVM,

QVAM
ANNVENTE
GRATIOSO MEDICORVM ORDINE
IN PERANTIQA HIERANA,
SVB PRÆSIDIO

**DN. D. ANDREAE ELIAE
BÜCHNERI,**

SACR. CÆSAR. MAJEST. ARCHIAT. ET COMIT. PALAT. S. R. I. NOBILIS, ACA-
DEM. IMPERIAL. NAT. CVRIOSOR. PRÆSID. CHTM. PROF. PVBL. ET FACVLT.
MED. ADSESS. ORDIN. AC P. T. DECANI, NEC NON REG. BEROL.

SOCIET. SCIENT. SODALIS,
PATRONI, FAVTORIS AC PROMOTORIS SVI MAXIME
DEVENERANDI,

PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN ARTE SALVTARI PRIVILEGIIS
ATQVE IMMVNITATIBVS

MORE RITVQVE MAJORVM SOLEMNITER IMPETRANDIS,
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISITIONI
SVBMITTIT

JOHANNES FRIDERICVS MARTINI,
LONGOSALISSA-THVRINGVS.

IN AVDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS, HORIS CONSVETIS,
DIE XII. FEBRVARII, A. R. S. M DCC XLII.

ERFORDIÆ, Typis HERINGII, Acad. Typogr.

Chemia.

240,8.

Chem. vol. 29, 15.

DISSERTATIONIS IN AVGVRALIS MEDICO.
CHYMICAE,
DE
LEGITIMA PRAEPARATIONE
SALIVM ESSENTIALIVM
VEGETABILIVM,
PROOEMIVM.

* * *

Non pauci quidem tractationem hancce, de legitima præparatio- ne Salium essentialium vegeta- bilium, pro inutili ac frustraneo labore reputabunt, quoniam no- tissima jam ac facillima esse creditur præpara-
tio ista. Sed ex definitione Salis essentialis ve-
geta-

getabilis statim patebit, nostra Salia, ex vegetabilibus parata, nomine licet Salis *essentialis* gaudeant, toto tamen cœlo ab iisdem differre. Qui possumus itaque laudatos & exoptatos effectus ab iisdem nobis promittere, cum deficiente legitima eorum præparatione, noxam ut inferamus, periculum non leve incurrimus. Eam ob causam in eligenda materia quadam, quam speciminis inauguralis loco in Dissertatione hac pertractandam ventilandamque susciperem, partes nicas pro virium modulo me optime expleuisse censui, si *legitimam* horum Salium *præparationem*, utpote compluribus forsitan ignotam, traderem. Primo itaque loco definitio horum Salium exhibebitur, dein ordinaria eorum præparatio, cumque hæc ipsa definitioni eorum non respondeat, hinc meliores dein præparationes, & quidem varias, in medium proferam. Faxit ergo Deus T.O.M. ut cuncta cedant feliciter!

§. I.

Quemadmodum Medici Spiritum vini, qui sapore & odore specifico cuiusdam vegetabilis imprægnatus est, *Essentiam* vocant, v. g. *Essent. Pim-*

Pimpin. Scord. &c. ita necessario quoque per *Sal essentiale vegetabile* tale Sal intelligunt, quod ad minimum sapore specifico ejusdem vegetabilis, ex quo præparatum est, gaudet. Sic Sal Centaur. min. Cinnamom. et iam ejusdem saporis cum Centaurio min. vel Cinnamomo esse debet, si Sal essentiale vocari meretur, & ordinarios de iisdem laudatos effectus expectare licet. *Odoris* in Salibus essentialibus mentio eapropter non facta est, quia Salibus, præcipue mediæ naturæ, ordinariè odor deest, nobisque sufficere potest sapor, quippe qualitas præcipua, essentiam constituens. Interim tamen minime negamus, Salia essentialia etiam odore specifico vegetabilis cuiusdam gaudere posse, in primis si producta salino-sulphurea ad Salia essentialia referre non dubitamus.

§. II.

Consideret nunc quis quæso Salia vulgo essentia-
lia dicta, ex vegetabilibus parata, tunc statim experien-
tia & ratio dicitabunt, quod nullo jure ipsis nomen Sa-
lis essentialis tribuendum sit. Paratur nempe lixivium
e cineribus, post deflagrationem & incinerationem her-
bæ cuiusvis remanentibus, quod dein, præmissa prius
filtratione, ad siccitatem evaporatur, & tunc Sal, quod
inde remanet, vocatur *Sal essentiale*. Sic præparantur
Sal Absynth. Cent. min. Cinnamom. aliaque complu-
ra. Facillima licet ac notissima sit hæcce præparatio,
ne tantillum tamen Salis essentialis ex eadem proveni-
re a posteriori sapor specificus deficiens monstrat. Quis
enim Sal Cent. min. a Sale Absynth. vel Cinnam. be-
neficio saporis distinguere potest, utpote quæ non nisi

A 3

saporem

saporem Salis alcalici fixi possident. Nec quicquam aliud, quam Sal alcali fixum hac ratione prodire posse, ipsa etiam ratio probat. Partes enim volatiles per deflagrationem in auram abeunt, relictis partibus fixis, quæ fortissimum ignem sustinere valent. Ergo quoque Sal exinde paratum ad classem Salium alkalino-rum fixorum referendum erit.

§. III.

Minime igitur ab ejusmodi salibus in praxi medica eos effectus, quos in variis morbis eadem praestare multi asserunt, sperare possumus. Destituta enim sunt eadem potissimum iis partibus, quæ nostræ expectationi quam maxime satisfacere possent. Hinc antiquiores, quando hæc Salia in usum vocarunt, de legitima eorundem præparatione, ut scilicet partes volatiles, acidæ in primis & alcalicæ, unacum sulphureis, retinentur & cum fixis alcalicis unirentur, quam maxime solliciti fuerunt. Tunc enim Sal tale non solum saporem, sed & interdum odorem specificum monstrat, adeoque jure meritoque *Sal essentialia* vocandum est, insimulque etiam tanquam Sal mediæ naturæ, quod corpori nostro amicum est, sine damno desideratos effectus producere valet; cum ē contrario Salia essentialia vulgari modo parata, mortem, loco salutis exoptatissimæ interdum promovere queant. Sic e.g. in febribus intermittentibus Salia essentialia Absynth. Cent. min. Card. ben. aliaque, fere tanquam specifica commendantur & prescribuntur, quod etiam de rite præparatis re vera valet & effectus confirmat. Si autem vulgare Sal vel Absynth. vel Cent. min. exhibetur, istud tanquam Sal

Sal alcalinum fixum nimium humores resolvit, maximumque inde infert damnum. Raro etiam febris intermittens genuina & simplex adest, sed saepe numero latitat quoque febris continua, quae per haecce salia insigniter augetur. Et licet etiam adsit sola intermittens, tamen verendum omnino est, ne per resolutionem nimiam, quam Salia alcalina fixa in nostris producunt humoribus, viscidum illud utile & salutare in totum destruatur, Salia exinde liberata nimis activa reddantur & corpus ipsum tabe tandem consumatur.

§. IV.

Cum autem certum sit, Salia essentialia corpori nostro egregium contra varios & pertinacissimos morbos afferre posse usum, ideo Medicus labores suos non inutiliter impendet, si veram horum præparationem omni cura & studio obtainere adlaborabit. Producitur vero genuinum Sal essentialie, si cum parte alcalica fixa, quam ex cineribus herbæ cujusdam, post evaporationem parati exinde lixivii, consequimur, partes volatiles ejusdem herbæ tali modo uniantur, ut Sal mediæ naturæ constituant. Cum enim ab hisce partibus volatilibus odor & sapor specificus dependeat, hinc Sal quoque, quod has partes continet, saporem interdum & odo rem specificum herbæ illius, ex qua præparatum fuit, possidebit. Solummodo ergo de eo sollicitus sit, qui Sal hocce exoptatum obtainere desiderat, qua ratione partes istæ volatiles obtineri, obtentæ depurari, & depuratæ cum Sale fixo combinari queant, sic enim totum ipsi negotium ex voto certissime succedet. Probe hinc examinandum est, qualibus partibus volatilibus vegetabilia

tabilia gaudeant, alias nec legitime obtineri, nec decenter depurari, nec ordine competente combinari possunt.

§. V.

Inter partes volatiles vegetabilium primum locum obtinet *Sal acidum*. Tale Sal in herbis existere, non solum ex eo patet, quod est succo terrae, quae sal acidum copiosissimum continet, nutriantur, & ipsae herbæ copiosis particulis terreis gaudeant, nulla autem terra sine adhaerente acido inveniatur; sed & experientia teste acidum copiosum ex succo vegetabilium obtinetur, quale exemplum præbet acetum vini, itemque observatione illa, quod omnes succi vegetabilium, imo & aquæ destillatae, tandem acescant. Porro etiam *Sal volatile urinosum* latet in vegetabilibus, quia mediante putrefactione odorem urinosum præbent, & aquæ destillatae saturatae, si de cineribus abstrahuntur, exhibent spiritum volatilem urinosum. Sic e. g. aqua Rosarum, cineribus Rosarum superfusa, iterumque inde abstracta, dedit spiritum urinosum pergratum. Proinde etiam copiosum *Sulphur* vegetabilia continere, eorum color, odor & aptitudoflammam concipiendi, sufficienter probant. Tandem & copiosa in herbis reperitur *Aqua*, quæ vero ad *Sal essentiale* constituendum nil confert, nisi quod partes, idem illud *Sal* constituentes, mediante aqua obtineri, depurari, ac *Sal essentiale* unitum, repetita per hanc aquam solutione, filtratione & evaporatione, purissimum reddi possit.

§. VI.

Hæ autem partes omnes recensitæ volatiles in auras

ras abeunt sub deflagratione & calcinatione herbæ, si hæc sit in aëre liberiori; mediante enim igne liberantur a cohæsione cum particulis terreis & alcalicis fixis, & facta tali liberatione per motum aëris, ab ipso igne excitatum, elevantur in aërem & avolant. Præcipue vero partes salinæ, tam acidæ, quam urinosæ, sic perduntur, quoniam horum contactus & intimior commixtio cum partibus alcalicis fixis & terreis per sulphur copiosum impeditur, eamque ob causam levissime cum iisdem cohærent, ut statim per ignem accedentem liberari possint. Facili tamen negotio partes hæ volatiles omnes colliguntur & obtinentur, si herbæ non in aëre libero, sed in retorta, cui recipiens vas magnum est adaptatum, comburuntur. Invenitur enim, destillatione in igne aperto peracta, in vase recipiente spiritus alcalicus, acidus, cum exigua quantitate olei empyrevmatici. Possunt vero & alio faciliori modo conjunctim produci partes hæ volatiles, & quidem tali in forma, ut nulla depuratione ulteriori indigeant, si nempe vegetabili cuivis aqua affunditur & lege artis destillatur. In tali aqua destillata latent omnes partes volatiles, quæ ad Sal essentiale constituendum requiruntur. Solutas quippe continet particulas sulphureas, oleum scilicet essentiale jure meritoque dictum, quoniam odore ac sapore specifico herbæ ejusdem præeditum est. Dein Sal volatile urinosum in eadem quoque latitare, experimentum §. V. adductum probat. Salis acidi præsentiam ipsa aciditas, quam aquæ destillatæ, per longum temporis spatium adservatae, concipiunt, demonstrat. Brevissime autem si quis conjunctim desiderat

B

hasce

hasce partes volatiles, exprimat tantummodo succum
herbæ cujusdam, qui continet omnes hasce partes, de-
purationem tamen adhuc expectantes, eademque abso-
lute indigentes. Seorsim quoque partes hæ volatiles
obtineri possunt sequentibus enchirisibus: Primo præ-
parentur libræ octo aquæ destillatæ ex herba quadam;
talis aqua affundatur cineribus ejusdem herbæ & destil-
letur, probe obturatis vasorum commissuris, igne leni,
usque dum libra una in vas recipiens transferit, sic, fa-
cta vasorum refrigeratione, invenies aquam, Sal vola-
tile urinosum continentem. Vel exprimatur succus
istius herbæ, relinquatur putrefactioni, & dein cum ci-
neribus ejusdem herbæ remixtus destilletur, sic quo-
que accipies spiritum urinosum. Postmodum recipe
herbæ ejusdem insignem quantitatem, concisæ & con-
tusæ adde fermenti cerevisiæ & aquæ simplicis quan-
tum satis ad fermentationem excitandam. Hoc mixtum
pone in vase leviter clauso in cellam, usque dum fer-
mentationatio peracta sit, cuius signum est odor vinosus ac
turgescientia cessans. Fermentatum hocce legitime de-
stillatum tibi dabit spiritum ardenter, per omnia spiri-
tui vini similem. Possides ergo & secundam partem
volatilem, sulphuream nempe, in qua simul aliquid
partis acidæ latet. Residuum ex hacce destillatione ex-
primatur, expressum in vasis vitreis, & ad præservan-
dum ac evitandum empyrevma, in B. M. destilletur,
sic primo transibit phlegma, ultimo autem prodibit
spiritus acidus. Vel herbam conquassatam tamdiu in
fermentatione relinque, usque dum odor acidus nari-
bus percipiatur, & tunc in vasis vitreis destillata, dabit
spiri-

spiritum acidum. Nonnunquam sulphuris copiosi præsentia impedit, quo minus spiritus acidus transire possit, quo casu succus spissus acidulus, vel Roob ejusdem herbæ in cucurbita relinquitur, quod spiritum acidum continet. Hæc cohæsio sulphuris cum acido prius tollenda, & sulphur per combinationem cum corpore quodam fixo retinendum est. Hoc præstat terra, post herbæ expressæ deflagrationem, incinerationem, indeque paratum lixivium consuetum, relicta, si cum hoc succo spisso in pastam reducitur, & globuli exinde confecti per retortam, igne aperto, destillantur. Huic enim terræ, utpote graviori, copiosiores particulæ igneæ adhærent, sique majorem caloris gradum huic succo conciliant, per quem cohæsio sulphuris cum partibus acidis tollitur, simul autem sulphureæ partes, quibus Sal acidum obductum erat, ob majorem cohæsionem cum particulis terreis, relinquunt partes acidas, istasque liberas reddunt. Ex principiis physicis enim notum est, corpus quodvis, si ex una parte gravius, ex altera parte levius contingat corpus, graviori corpori fortius adhærerere, quam leviori, hinc sulphur quoque ex una parte terreas particulæ, ex altera particulæ acidæ contingens, terreis, utpote gravioribus, fortius adhærebit, quam acidis, & accedente ignis augmento, minor cohæsio prius tollitur, quam major. Ergo sic liberatur acidum, ipsumque volatile per motum aëris in vas recipiens transit.

§. VII.

Depurationem harum partium quod attinet, illâ tantum eæ partes indigent, quæ conjunctim, tam per

B 2

mo-

modum deflagrationis & incinerationis in loco clauso, quam per expressionem succi herbæ cujusdam fuerunt obtentæ. Quæ autem conjunctim in aquis destillatis continentur, vel seorsim, prævia fermentatione, præparatæ fuerunt, jam satis depuratæ existunt. Fluidum, destillatione herbæ cujusdam per retortam, in igne aperito, prolectum ut depuretur, empyrevma extingendum est, quod optime efficitur, si lege artis Sal volatile in isto fluido adhuc absconditum separetur, oleum autem empyrevmaticum cum cineribus herbæ miscatur & destilletur, hæcque destillatio toties repetatur, donec oleum empyrevmate isto privatum & gratum transeat. Succus ex herba quadam expressus propterea maxime depuratione opus habet, quoniam copia mucilaginis actionem partium salinarum volatilium in Sal alcali fixum impedit, & unioni resistit. Hæ partes mucilaginosæ optime quoque auferri possunt, per commixtionem terræ ejusdem herbæ.

§. VIII.

Primo intuitu quidem conjunctio & unio intiomor, quam antea fuit ea partium in succo cujusdam herbæ naturalis mixtio, omni spe destituta videtur, cum primarium fundamentum unionis sit adhæsio, quæ contactum partium, per commixtionem ortum, sequitur. Ipsa vero hæc adhæsio, teste experientia, non adeo fortis existit, ut Sal medium exinde evenire queat, quoniam talis succus facillimo modo in principia resolvi potest, hinc quoque partibus volatilibus ex succo obtentis, & per miscelam iterum cum partibus fixis unitis, major cohæsio deneganda erit. Interim tamen eadem

eadem principia adhæsionis a priori pariter, ac à posteriori, per celeberrimum HAMBERGERVM exacte satis demonstrata, nobis arctiore, quam natura dedit, neminem harum partium promittunt, modo alium ac decentem ordinem observemus. Quod enim alias atque alias observatus ordo diversam quoque exhibeat cohæsionem, sequens probat experimentum: Si spiritus vini, additis cineribus clavellatis, destillatur, iste magis spirituosus ascendet. Si autem cineres clavellati acido sunt saturati & spiritus vini de his abstrahitur, iste minus spirituosus ascendet, uti in præparatione arcani Tartari id deprehendimus. Ergo spiritus vini Sal alcali immediate contingens, isti minus adhæret; Sal acidum autem, in medio positum, arctiore efficit unionem. Pertinet huc Auctoris *Aureæ catenæ* monitum, de saltu in unione principiorum præcavendo, quod præcipue eo tendit, ut partium graviorum unio prius suscipiatur, antequam leviores partes uniri possint. Innititur hocce sequentibus Physices fundamentis, quod uni eidemque corpori graviori corpus levius non adeo fortiter adhæreat, ac corpus minus leve. Sit e. g. corpus A, cuius gravitas specifica 4. B, cuius gravitas specifica 3. C, cuius gravitas specifica 2. Ibi corpus B. fortius adhærebit corpori A, quam corpus C. Cum ergo spiritus vini levior sit Sale acido, sic minus etiam adhærebit Sali alcalico, quam Sal acidum, quæ minor cohæsio facillime igne accidente tollitur. Sal acidum autem, utpote gravius, magis cohæret cum Sale alcalico, quam spiritus vini, hinc quoque hæc cohæsio Salis acidi cum Sale alcalico ab igne, experientia teste, superari nequit.

B 3

Quod

Quod tunc autem spiritus vini, si Sali alcalico, quod per Sal acidum saturatum fuit, affunditur, per ignem non liberetur, minime tribui potest fortiori cohæsioni, quam Sali acido cum spiritu vini adscribunt: Gradus enim cohæsionis determinantur per gravitatem specificam corporum, hinc cum Sal alcali sit corpus gravius, quam Sal acidum, omnino spiritus vini quoque Sali alcalico fortius adhærebit, quam Sali acido, & tamen interveniente igne liberatur. A Sale autem acido spiritus vini vel plane non, vel ad minimum in minori copia liberatur. Ratio vera inde potius petenda erit, quod Sal alcali, tanquam corpus specificē gravius, majorem ignis concipiāt gradū, quam Sal acidum. Hic major calor sufficit ad cohæsionem spiritus vini cum alcali tanto gradu imminuendam, ut partes spiritus vini evapорare possint. Si autem interveniente Sale acido partes spiritus vini cum sale alcalico cohærent, hocce Sal acidum, spiritum vini immediate contingens, utpote levius, tanto gradu non incalescit, ut cohæsio Spiritus vini in tantum imminuatur, quo, motu aëris accedente, avolare possit. Adductum hocce exemplum, rationibus simul confirmatum, certiores nos reddere potest, de arctiori vinculo partium, vegetabile quoddam constituentium, obtinendo, si nempe aliud, quam alias natura in combinatione observavit, ordinem, in uniendis partibus volatilibus vegetabilis cuiusdam, quae secundum modos §. VI. descriptos, obtentæ fuerunt, sequimur. Ratio enim, quod vegetabilia destructioni tam faciliter sint obnoxia, in eo hæret, quod partes salinæ inter mediis copiosissimis partibus sulphureis cohæreant, hinc

hinc cohæsio, prō ratione interpositi corporis levioris, omnino minor existat, ut leni vi ignis tolli possit. Invertendus itaque erit hic ordo, ut Salia acida atque alcalica immediate sese contingant, & tunc partes sulphureæ hisce uniendæ sunt. Tali ordine combinatæ tanto gradu inter se cohærebunt, ut solo igne adhibito nullo modo liberari possint. Quo autem eo melius dicta hæcce, de vinculo harum partium arctiori obtinendo, pateant, ipsos modos procedendi in genuina præparatione Salium essentialium, & quidem diversos, profaram.

§. IX.

Inter arcanos Sal esse entiale conficiendi modos, sequens refertur: Succus ex herba quadam expressus & per aliquot dies in quiete relictus, ut feces subsidente, coquitur, albumine ovorum conquassato despumatur, & ad cuticulam evaporatur. Si hicce succus per aliquot dies in locum frigidum seponitur, ad latera vasis in superiore parte coagulantur crystalli, quoad figuram Tartaro vitriolato similes. Hæ crystalli, prævia leni calcinatione, in aqua simplici solvuntur, evaporantur & crystallisantur, sic puriores evadunt. Per hunc procedendi modum producitur quidem sal medium, quod, si non omnes effectus præstat, quos de salibus essentialibus expectamus, nullam tamen noxam inferre potest, uti Salia alcalica §. III. adducta. Crystallorum enim existentia probat, sal alcali combinatum esse cum acido, quod compositum corpori nostro maxime amicum existit, quoniam blandissime resolvit, & humoribus decentem fluiditatem conciliat, ut in locis congruis debita

debita & convenienti quantitate secerni atque excerni possint. Minime tamen hocce sal idcirco pro sale essentiali reputandum est, quia saporem specificum nullum possidet. Est potius compositum ex acido, e terra quidem in plantam translato, sed nondum sufficienter mutato & resoluto, & ex Sale alcalico in vegetabilibus existente. Si forsan talis particula acida in succo plantarum immediate contingit partem alcalicam fixam, cum ea statim eo gradu cohæret, ut neutiquam separari iterum possit. Acidum terræ autem est vitriolicum, hinc productum hocce nil aliud est, quam Tartarus vitriolatus, cui hoc ipsum quoque ratione figuræ crystallorum satis exacte respondet. Deficit proinde etiam huic Sali pars volatilis urinosa & sulphurea; hinc ad Sal essentialie referri nequit.

§. X.

Paulo proprius ad Salis essentialis indolem accedit illud, quod ipso eodemque modo, sicuti Arcanum Tartari, præparatur. Proinde etiam verum Sal essentialie, immo quinta essentia herbæ ejus, ex qua præparatum illud fuit, existeret, si verus ac genuinus Arcanum Tartari præparandi modus, veteribus usitatus, adhiberi posset. Interim cum hicce modus adhuc inter reliqua arcana lateat, sufficit nobis ordinarium in præparando illo Tartari arcano procedendi modum applicare, ad Sal essentialie vegetabilium producendum, id quod sequentem in modum peragi potest. Si e. g. ex baccis Sambuci Sal tale essentialie desideratur, fermentatione ministrante ex iis destilletur 1) spiritus vinosus, 2) spiritus acidus, juxta modos §. VI. descriptos. Residuum per expressio-

pressionem humido copioso privetur, exsiccatur, incineretur, & aqua simplici extrahatur, facta dein hujus aquæ filtratione & ad siccitatem evaporatione, in fundo vasis invenies Sal alcali fixum, quadantenus adhuc impurum, quod per reiteratas calcinationes, solutiones atque evaporationes depurari potest. Hocce Sal fixum depuratum solvatur in sufficiente quantitate spiritus acidici baccarum Sambuci, dein leni igne usque ad siccitatem destilletur, sic pars acida sali alcalico adhærebit, phlegma vero separabitur. Residuum in cucurbita iterum cum spiritu acido solvatur & destilletur, hocque toties repetatur, usque dum omnis Spiritus acidus consumtus sit. Sic unita erit cum parte fixa prima pars volatilis, acida nempe. Hocce Sal medium dein solvatur in phlegmate, quod in destillationibus præcedentibus transiit, iterumque destilletur ad siccitatem. Huic affundatur spiritus vinosi, per fermentationem ex Sambuci baccis parati, sufficiens quantitas, quæ scilicet ad solutionem sufficit, & lenissimo igne destilletur ad siccitatem. Talis solutio in spiritu vinoso, unacum subjuncta destillatione, usque ad consumtionem omnis spiritus vinosi continuetur, & sic unitæ quoque erunt partes sulphureæ cum hoc Sale, quod in phlegmate proprio solutum, per filtrationem, evaporationem atque crystallisationem depurari potest. Tali ratione possidebis Sal medium, optimo arcano Tartari simile, & simul virtute specifica Sambuci, diaphoretica nempe, gaudens. Simili modo ex baccis Juniperi, Cydoniis, multisque fructibus, ex quibus faciliter modo & sufficien-

C

tū

ti copia spiritus acidus & vinosus prolixi potest, sal quoque tale obtinere poterimus.

S. XI.

Quoniam autem hic modus quadantenus operosior & diffusior est, atque ex omnibus vegetabilibus spiritus vinosus & acidus parari nequit, hinc breviorrem & optimam tradam Sal essentialie parandi methodum. Præparetur ex herba recenti, lege artis, aqua destillata, saepiusque recentibus herbis infundatur, & iterum destilletur, quæ cohobatio toties repetenda est, donec sapore & odore specifico exquisitissime sit imbuta. Ut phlegma quoque peregrinum arceatur, ex magna copia recentis vegetabilis succus exprimatur, hicque loco aquæ, pro destillatione necessariæ, adhibetur. In hac aqua destillata conjunctas & depuratas in copia omnes inveniri partes volatiles, ad Sal essentialie pertinentes, per demonstrata §. VI. patet. Nil igitur adhuc restat, quam ut arctiori, ac antea fuere combinatae, connectantur vinculo cum Sale alcali fixo vegetabilis ejusdem. Hocce fieri posse, §. VIII. a priori & posteriori demonstratum fuit, sulphur nempe copiosum intermedium auferendum est. Si ergo residuum ex destillatione aquæ vegetabilis comburitur & lege artis Sal fixum inde extrahitur, isti partes hæ volatiles fortius & tanto gradu adhaerebunt, ut sal medium exinde exsurgere queat, id quod sequenti probatur experimento: Sumtæ fuerunt unciæ decem cum dimidia & drachma una cinerum Rosarum, qui, parato prius exinde lixivio, cum aqua stillatitia Rosarum saturatissima, ad siccitatem

tem destillati, reliquerunt in cucurbita Salis alcalici unciam unam, drachmas sex, grana XV. Pondus cinerum, fere ad incandescentiam exsiccatorum, æquale iterum erat unciis decem cum dimidia. Ergo uncia una, drachmæ quinque & grana quindecim salis volatilis adhæsione cum terra & sale alcalico fixo retentæ fuerunt. Hoc experimentum monstrat, qua ratione salia volatilia, in aqua destillata contenta, intimius unienda sint. Sumatur nempe sal fixum ejusdem herbæ, eique tanta affundatur ejusdem aquæ destillatæ quantitas, quæ sufficiat pro solutione salis fixi; solutum hocce relinquatur per aliquot dies in digestione, & dein destilletur igne leni ad siccitatem, sic transibit phlegma fere insipidum. Sali reliquo noviter affundatur sufficiens pro ejus solutione quantitas aquæ destillatæ, & simili modo procedatur, hocque continuetur usque ad consumptionem omnis aquæ destillatæ. Si phlegma, quod in hisce destillationibus transiit, aliquem adhuc exhibit saporem & odorem, hic labor de novo cum eo suscipi potest, quo omnia salia volatilia ad contactum cum sale fixo veniant, & cum eo se se uniant. Tandem sal residuum in phlegmate obtento solvatur, hocque per aliquot dies in digestione reposituū decantetur, filtretur, & ad siccitatem evaporetur, sic obtinebitur Sal essentiale optimæ notæ.

§. XII.

De reliquo in recensendis talis Salis essentialis egregiis virtutibus prolixior esse nolo; sufficiet, si probavero, hæcce salia non solum eandem virtutem exferere, quam

qualem vegetabile, ex quo parata sunt, possidet, multo tamen majori in gradu: Gaudent enim iisdem principiis, quibus vegetabile praeditum est, & quoniam terreæ & aqueæ partes sunt separatae, hinc major iis tribuenda est tam concentratio, quam subtilitas, adeoque, juxta principia mechanica, majori efficacia etiam agere possunt, ac vegetabile ipsum. Hæc actio tamen fortior nullam inferre valet noxam, quia in salibus mediæ naturæ unius principii actio per contrarium principium moderatur. Tutius & meliori successu hæcce Salia, utpote media, adhiberi possunt in febribus intermittentibus, Hydrope, aliisque a viscido ortis chronicis morbis. In obstructionibus pertinacissimis itidem optimo cum effectu in usum vocari possunt.

Resolvunt, abstergunt, aperiunt atque

roborant.

T A N T V M.

S. D. G.

